

BOOK TRAILER ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКИХ ІНТЕРЕСІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Новик І.М., Сацук Т.В.

Київський університет імені Бориса Грінченка

У статті розкрито сутність технології book trailer у роботі з молодшими школярами. Проаналізовано можливості технології book trailer як засобу формування читацьких інтересів учнів. Вивчено досвід використання book trailer у початковій школі, а також сформовано методичні рекомендації для вчителів початкової школи щодо формування читацьких інтересів учнів засобами book trailer.

Ключові слова: book trailer, формування, інтерес, читацький інтерес, молодші школярі.

Постановка проблеми. Соціальні зміни, освітні реформи впливають не тільки на економічний розвиток держави, але й на суспільне становлення громадян нашої держави. На жаль, місце книги в житті підростаючого покоління змінюється, оскільки на їх використання впливають як інформаційні технології, так і телебачення. Тому, все частіше можна почути думку, що електронні засоби інформації здатні забезпечити всі потреби людства, пов'язані з культурою, вихованням, дозвіллям, й освітою зокрема. Важливою характеристикою суспільства в цілому та дітей зокрема є те, що для задоволення своїх потреб, у тому числі і одержання інформації, дедалі частіше застосовується комп'ютер замість книг.

У Державному стандарті початкової освіти (2018) до ключових компетентностей належать: любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження [5]. Вважаємо, що одним із завдань учителя показати дитині неймовірний, багатий, цікавий світ книги та за її допомоги привити читацький інтерес.

Ми звикли до традиційних способів зацікавлення книгою: книжкові виставки, переказ сюжету, тощо. Однак, в умовах інформатизації суспільства необхідно застосовувати й нові форми роботи з метою формування читацьких інтересів молодших школярів. Так, в інтернет-просторі дедалі більшої популярності набувають book trailer – ролики за мотивами книги, що заохочують прочитати ту чи іншу книгу [4]. Визначено, що до обов'язкових результатів навчання здобувачів початкової освіти віднесено створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них [5]. Таким чином, застосування book trailer є актуальною й своєчасною технологією навчання, виховання й розвитку учнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виокремлена нами проблема привертала увагу і розроблялася як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. У наукових розвідках А. Бессараб розкрито book trailer як нове явище у сфері соціальних комунікацій. С. Водолазка висвітлює book trailer як спосіб візуальної комунікації. О. Лаврик та М. Плешакова досліджували комунікаційний процес створення book trailer, тобто представлення вербальної інформації у вигляді

візуалізації. Застосування технології book trailer безпосередньо в початковій школі досліджували такі науковці, як: М. Варданян, Н. Максимова, Т. Пушкарьова.

Проблема формування читацьких інтересів і читацької культури займалися: Г. Бійчук, Ф. Бугайко Е. Огар, М. Рибникова. Питання щодо методичної складової проблеми знаходимо у працях М. Вашуленка, В. Науменко, О. Савченко.

Аналіз психологічних, педагогічних і методичних досліджень дає змогу зробити висновок, що проблема застосування технології book trailer у роботі з школярами хоча й знайшла відображення у низці робіт, однак подальшого вивчення та вдосконалення потребує питання щодо формування інтересу до читання молодших школярів за допомогою технології book trailer.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. З огляду на те, що у наукових джерелах достатньо ґрунтовно описано технологію book trailer, більшість наукових публікацій присвячено розкриттю сутності бібліотечних та видавничих book trailer. Проте, такий різновид book trailer як освітній, висвітлений недостатньою мірою. З огляду на вищезазначене, **метою** статті є розкриття особливостей формування читацького інтересу молодших школярів за допомогою технології буктрейлер.

Виклад основного матеріалу. У початковій школі відбувається становлення учнів як читачів, тому головна мета застосування book trailer популяризувати книгу та сформувані внутрішні мотиви до читання. Буктрейлер повинен бути яскравим, таким, що привертає увагу та спонукає до читання, а відтак у його основі має бути інтрига.

Оскільки, основним завданням book trailer є динамічно та цікаво розповісти читачеві про книгу та сформувані читацький інтерес, така технологія є ефективним засобом формування читацьких інтересів та внутрішніх мотивів до читання, зокрема у молодших школярів.

З метою кращого розуміння означеної технології, вважаємо за необхідне, розкрити сутність і зміст поняття «book trailer» у наукових джерелах (табл. 1).

Таким чином, *book trailer* визначаємо як короткий відеоролик за мотивами книги, який включає в себе найяскравіші моменти книги, візуалізує її зміст, є сучасною формою реклами книги, засобом її просування та засобом заохочення до читання молодших школярів.

Таблиця 1

Визначення у наукових джерелах поняття «book trailer»

Сутність і зміст поняття «book trailer»	Джерело
Форма реклами, анонс на книгу у вигляді короткого відеоролика, який включає в себе найяскравіші моменти книги або в тому чи іншому вигляді візуалізує її зміст.	Словник нових бібліотечних термінів (уклад.: В.М. Осипенко) [9, с. 3]
Короткий відеоролик за мотивами книги, покликаний розповісти про книгу і зацікавити потенційного читача.	Словник інформаційно-бібліотечних термінів [8]
Короткий відеоролик за мотивами книги, що є сучасною формою реклами книги, засобом її просування, заохочення до читання.	Словник бібліотечних форм роботи (уклад.: Н. Садовнік) [7]
Короткий відеоролик за мотивами книги, кліп по книзі.	Буктрейлер – сучасна форма реклами книги [1]

Джерело: розроблено автором

З огляду на те, що сучасне покоління дітей сприймає інформацію по іншому – набагато ширше та швидше, необхідно постійно шукати актуальні засоби популяризації книги. Одним із таких засобів є book trailer. С. Водозазька зазначає, що головна функція буктрейлера (book trailer) – активна взаємодія з читачем через аудіовізуальні інструменти. Так як book trailer орієнтований на інформацію за допомогою відеофрагментів, це дозволяє швидко привернути увагу потенційного читача. Адже на підсвідомому рівні сучасного читача зафіксовано позитивне ставлення до фільмів і відеоінформації [2].

Створений book trailer обов'язково має враховувати потреби цільової аудиторії, виконуватись у захоплюючій, незвичній для читача формі, тим самим спонукати до читання та формувати читачий інтерес [3, с. 1–4].

Вивчаючи досвід використання book trailer нами визначено, що у більшості випадків він пов'язаний з бібліотекою. Першими використовувати book trailer в Україні почали видавництва, потім ця ідея розвивалась на рівні бібліотек. Це зрозуміло, адже основним її завданням є залучення нових читачів.

Але не варто забувати про роль школи у розвитку читачьких інтересів учнів. З 2017 року в Україні відібрано 100 пілотних шкіл для навчання за Новим стандартом початкової освіти. Ним передбачено інтегроване навчання та використання ІКТ системно, а не у якості одноразових проєктів. Відповідно, надається більша свобода для вчителів у доборі матеріалу та засобах його представлення. Тому, варто звернути увагу на особистість вчителя та його готовність до таких змін. Адже, якщо вчитель інноватор, не боїться використовувати нові технології навчання, готовий до власного саморозвитку, відповідно, учень буде особистістю яка всебічно розвинена, здатна критично мислити та приймати рішення, з активною позицією, готовністю до роботи в команді та відповідальна за власні рішення.

Вважаємо необхідним зазначити, що наскрізними вміннями, які визначені у Державному стандарті початкової загальної освіти стандарті є вдумливе читання, розвиток емоційного інтелекту, творче та критичне мислення [5]. Одним із засобом реалізації поданих умінь є читання. Але не просто читання як урок чи автоматизована навичка, а аналіз прочитаного, самостійне формування кола читання, створення творчих продуктів власної діяльності.

Тому, саме технологія book trailer надає можливості для здобуття учнями зазначених умінь.

Адже, щоб створити book trailer потрібно працювати в команді, домовлятися з однолітками щодо змісту та наповнення book trailer, приймати допомогу і поради від вчителя. Процес створення такого продукту є творчим, розвиває естетичний смак, критичне мислення, вимагає вміння використовувати комп'ютерні технології і, власне, таким чином розвиває емоційний інтелект учнів.

Використання технології book trailer у загальноосвітніх навчальних закладах тільки набирає оберти і поступово входить у звичну практику. Оскільки визначена технологія набирає популярності в загальноосвітніх навчальних закладах, то зрозумілим є різноманіття конкурсів та фестивалів у яких беруть участь, як учні старшої, так і початкової школи.

Більшість конкурсів та фестивалів проходять для учнів починаючи з 5 класу. Зокрема, конкурс «TalkingBooks – про що говорить книга» конкурс бук трейлерів від видавництва «Час майстрів», конкурс «Жива книга» для учнів 5-11 класів, Всеукраїнський конкурс «Оживають герої на екрані у рекламі» тощо.

Щорічно проходить фестиваль «Book fashion» організований кафедрою видавничої справи Київського університету імені Бориса Грінченка. Серед учасників фестивалю якого є студенти вищих навчальних закладів, учні старшої, середньої та молодшої школи.

Одним із прикладів використання book trailer в освітньому процесі є досвід Скандинавської гімназії. Про використання цієї технології у своїй статті розповідає директор гімназії Т. Пушкарьова. Вона відзначає те, що учні люблять фільми, а коли вони беруть участь у створенні це неабияк їх захоплює [6, с. 3–6]. Варто підкреслити, що до процесу створення book trailer залучають і батьків учнів, які допомагають у технічній стороні роботи. Працюючи над відео діти починають висловлювати та аргументувати свої думки, можуть проявити свою творчість та власне бачення, а також, що не менш важливо, стають самостійними та впевненими.

З такого досвіду можна впевнено сказати, що технологія book trailer є ефективним засобом розвитку читачьких інтересів молодших школярів, реалізує навчальну, виховну та розвивальну мету, також розвивається фантазія та творчість учнів, збагачується емоційна та інтелектуальна сфера молодших школярів.

На основі технології book trailer учні можуть працювати над різноманітними проєктами. Зокрема, наведемо приклад проєкту для учнів 3 класу: «Нове обличчя улюбленої книги» (табл. 2).

Проект № 1 «Нове обличчя улюбленої книги»

Мета проекту: з'ясувати коло читацьких інтересів учнів; розвивати пам'ять, мислення, увагу; виховувати любов і повагу до книги.

Кожен учень створює book trailer до улюбленої книги.

№ з/п	Етапи роботи над проектом	Зміст діяльності учнів	
1	Організаційний етап	Повідомлення учням теми, мети, кінцевого продукту проекту, завдання, план роботи. Усе це обговорюється в класі, учні вносять свої пропозиції.	
2	Визначення ресурсів, термінів проекту	Ресурси: персональний комп'ютер або ноутбук, програмне забезпечення. Терміни: 2 тижні.	
3	Підготовчий етап	– перегляд прикладів book trailer з метою ознайомлення учнів з ними – виконання тренувальних вправ	
4	Проектна робота	Планування	– обрання книги на яку буде створюватися book trailer – генерування ідеї власного book trailer – створення сценарію book trailer
5		Підбір матеріалу для відеоряду	– добір картинок, ілюстрацій книги – знімання власного відео або знаходження відео за тематикою в Інтернеті – запис озвученого тексту (якщо це передбачено сценарієм) або необхідного аудіоматеріалу: голос, звуки, музика.
6		Вибір програм для роботи	Можна скористатися редакторами для роботи з відео та фото Windows Live Movie Maker, Windows Movie Maker або створити презентацію у програмі PowerPoint.
7		Об'єднання матеріалу в єдиний ролик	Об'єднання матеріалів у єдиний ролик з використанням відповідного програмового забезпечення. Наприкінці можна «накласти» ефекти, переходи, різноманітну музику, «звести» звук і записати матеріал на жорсткий диск ПК.
8	Оформлювальний етап	Перегляд складеного буктрейлера, за потреби внесення коректив і остаточне відредагування.	
9	Результат і захист проекту	Розповідь про свою роботу у проекті, демонстрація кінцевого продукту, захист ідеї, змісту, відповіді на запитання опонентів.	

Висновки і пропозиції. Так, як сучасні школярі потребують нових підходів у формуванні читацьких інтересів, то необхідно використовувати як традиційні, так і інноваційні форми роботи. Тому на основі вище сказаного, нами було сформовано методичні рекомендації для вчителів початкової школи щодо формування читацьких інтересів молодших школярів засобами book trailer:

- мати бажання творити самостійно та разом з учнями;
- створювати book trailer на актуальні для дітей в даний момент книги, твори;
- не зупинятись на одному виді book trailer;
- використовувати book trailer на різних етапах уроку (випереджувальне завдання до

уроку, вивчення нового матеріалу, закріплення);

- залучати учнів до процесу створення book trailer (пошук зображень, зйомка коротких роликів, запис звукового супроводу);

– влаштовувати конкурси book trailer у класі, школі;

– проводити роботу із показу та створення учнями book trailer системно;

– підвищувати власний рівень комп'ютерної та медіаграмотності, адже створення book trailer вимагає креативності та знань комп'ютерних технологій.

Також роботу щодо формування читацьких інтересів засобами book trailer необхідно детально планувати та проводити систематично.

Список літератури:

1. Буктрейлер – сучасна форма реклами книги [Електронний ресурс] // Віртуальний бібліограф : сайт / Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара. – Режим доступу: <http://biblio.lib.kherson.ua/buktrejler.htm>, вільний. – Заголовок з екрану.
2. Водолазька С. Буктрейлер як спосіб візуальної комунікації через видеохостинги [Електронний ресурс] / С. Водолазька // Інновації в науці. – 2015. – Режим доступу к ресурсу: https://elibrary.ru/download/elibrary_23730344_74560830.pdf.
3. Косачова О. Буктрейлер як ефективний медіаресурс сучасної бібліотеки / О. Косачова // Вісник Книжкової палати. – 2014. – № 10. – С. 1–4.
4. Маранська І.А. Буктрейлер як сучасний інструмент учителя літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura12/2016/10/16/maranska-iryuna-andrijivna-buktrejler-yak-suchasnyj-instrument-uchytelya-literatry/>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>.
6. Пушкарьова Т.Е. Буктрейлер як засіб популяризації дитячої книги / Т.Е. Пушкарьова // Початкова школа і сучасність. – 2016. – № 3. – С. 3–6.
7. Словник бібліотечних форм роботи [Електронний ресурс] / уклад: Н. Садовнік. – Гоща: Вид-во Гощанська централізована система публічношкільних бібліотек-філіалів, 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.youblisher.com/p/1347147-form-mas-rob/>.

8. Словник інформаційно-бібліотечних термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://lib.nure.ua/slovar>.
9. Словник нових бібліотечних термінів [Електронний ресурс] / уклад: Осипенко В.М. – К.: Вид-во ЦРБ ім. П.Г. Тичини, 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://ru.calameo.com/read/000693638d7bc4c171c7c>.

Новик И.М., Сащук Т.В.

Киевский университет имени Бориса Гринченко

BOOK TRAILER КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ЧИТАТЕЛЬСКОГО ИНТЕРЕСА МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Аннотация

В статье раскрыта сущность технологии book trailer в работе с младшими школьниками. Проанализированы возможности технологии book trailer как средства формирования читательских интересов учащихся. Изучен опыт использования book trailer в начальной школе, а также сформированы методические рекомендации для учителей начальной школы по формированию читательских интересов младших школьников средствами book trailer.

Ключевые слова: book trailer, формирования, интерес, читательский интерес, младшие школьники.

Novyk I.M., Sashchuk T.V.

Borys Grinchenko Kyiv University

BOOK TRAILER AS A WAY OF CREATING READING INTERESTS OF PRIMARY STUDENTS

Summary

The article reveals the essence of the technology of book trailer in work with junior pupils. The possibilities of the book trailer technology as a means of forming readers' interests of the students are analyzed. The experience of using book trailer in elementary school is studied. The methodical recommendations for primary school teachers are formed on the formation of book readers' interests of junior pupils by means of a book trailer.

Keywords: book trailer, formation, interest, reader interest, primary students.